

Likabehandlingsplan för Kunskapsgymnasiet Västerås

**”En skola fri från diskriminering
och annan kränkande behandling”
2014-2015**

Innehållsförteckning

Vår vision 3

Inledning 3

Begrepp och definitioner 3

Diskriminering och kränkande behandling 4

Förbud mot repressalier 5

Arbetsmiljölagen 5

Följande gäller vid kunskapsgymnasiet Västerås 5

Arbetsområden 2014 – 2015 7

Arbetsätt vid upptäckt av kränkande behandling/diskriminering 8

Handlingsplan vid kränkande behandling 10

Bilaga 1 11

Bilaga 2 13

Vår vision

Vi på Kunskapsgymnasiet Västerås tror på alla människors lika värde, och vår skola ska främja alla elevers lika rättigheter samt vara fri från diskriminering och kränkande behandlingar.

Inledning

Alla skolor är enligt lagen om förbud mot diskriminering skyldiga att upprätta en likabehandlingsplan. Syftet med en sådan plan är att främja alla elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuella läggning eller funktionshinder. Lagen ställer också krav på att planen årligen följs upp och ses över.

En Likabehandlingsplan och plan för kränkande behandling måste vara lättläst även för elever. Begreppen som Kunskapsskolan använder i sin Likabehandlingsplan och plan för kränkande behandling är hämtade från både Skollagen och Diskrimineringslagen. Nedan följer ett förtydligande av begreppens innebörd och betydelse från *Skolverkets Allmänna råd och kommentarer 2012*.

Begrepp och definitioner

BEGREPP

Diskriminering

DEFINITION

Förutsätter att någon form av makt hos den som utför diskriminering. I skolan är det huvudman eller personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering. Elever kan inte diskriminera varandra.

Innebär att en elev missgynnas direkt eller indirekt av skäls om har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. (Se nedan)

Diskrimineringsgrunder

Kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning samt ålder.

Direkt diskriminering

Innebär att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Indirekt diskriminering

Man kan diskriminera någon genom att behandla alla lika. T.ex. när någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse eller ett förfaringssätt som framstår som neutralt men som i praktiken missgynnar en elev av skäl som har samband med en vill diskrimineringsgrund, såvida inte bestämmelsen, kriterie- eller förfaringssättet ha ett berättigat syfte.

Likabehandling	Att alla elever ska behandlas så att de har lika rättigheter och möjligheter oavsett någon av diskrimineringsgrunderna. Det innebär dock inte alltid att alla elever ska behandlas lika. Se indirekt och direkt diskriminering.
Mobbing	Mobbing är en form av kränkande behandling eller trakasserier som innebär en upprepad, negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.
Trakasserier	Är ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Om någon ur personalen utsätter en elev för trakasserier benämns det som diskriminering. Kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. Kan utföras även via exempelvis telefon och internet, inte bara i skolan.

Diskriminering och kränkande behandling

Det är förbjudet att diskriminera på grund av

- kön,
- sexuell läggning,
- ålder,
- etnisk tillhörighet,
- religion eller annan trosuppfattning,
- funktionsnedsättning och/eller
- om diskrimineringen är av sexuell natur.

Kränkningar som har samband med någon av dessa diskrimineringsgrunder betraktas som trakasserier. Förbudet mot trakasserier innebär:

- Att det inte får förekomma direkt diskriminering genom att en elev missgynnas genom särbehandling pga. någon av de sju diskrimineringsgrunderna ovan.
- Att elever missgynnas genom att en till synes neutral ordningsregel etc. tillämpas så att det får en diskriminerande effekt i praktiken.
- Att ledningen för verksamheten instruerar eller ger order om att någon ska diskrimineras.
- Att personal beter sig kränkande mot en elev,
- Att personal inte ingriper då en elev kränker en annan elev.

Det är förbjudet att utsätta en elev för annan kränkande behandling exempelvis mobbing. Förbudet mot kränkande behandling innebär att

- Ansvariga inom verksamheten (rektor, lärare och övrig personal) ska uppträda gentemot eleverna så att de inte upplever sig kränkta.
- Befogade tillrättavisningar med syfte att upprätthålla ordning och god miljö anses dock inte som kränkande.
- Allt som en elev kan uppfatta som oönskat eller kränkande, inte bara misshandel, olaga hot, ofredande och andra brottsliga gärningar, kan hänföras hit. Det är eleven som avgör om beteendet eller handlingen är kränkande.

Trakasserier och kränkningar kan exempelvis vara

- fysiska kränkningar (slag, knuffar och dylikt)
- verbala kränkningar (hot, tillmälen)
- psykosociala kränkningar (utfrysning, ryktesspridning)
- kränkningar i text- och bild (klotter, brev, SMS, MMS samt på sociala medier).

Förbud mot repressalier

En elev som anmält en ansvarig person för kränkande behandling eller som har medverkat i en utredning som gäller överträdelse av lagen får inte bestraffas för detta.

Förutom vad som sägs i lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling, finns andra bestämmelser för hur skolan ska arbeta med dessa frågor.

Arbetsmiljölagen

I arbetsmiljölagens mening betraktas skolan som en arbetsplats jämförbar med andra arbetsplatser. Det innebär att elever i allt väsentligt också omfattas av arbetsmiljölagen. Rektor ska se till att det finns förutsättningar att skapa en god arbetsmiljö. Arbetsmiljölagen säger också att skolledning och elever ska samverka för att åstadkomma en god arbetsmiljö.

Kunskapsgymnasiets arbete mot kränkande behandlingar ingår som ett led i det systematiska arbetsmiljöarbetet. Samtliga inom Kunskapsgymnasiets verksamhet, såväl vuxna som elever, ska kontinuerligt tillsammans verka för ett arbetsklimat, där alla respekterar varandra.

Följande gäller vid Kunskapsgymnasiet Västerås

Vår skolas **likabehandlingsplan** är upprättad tillsammans med lärare och övrig personal och ska på ett övergripande sätt behandla de olika former av trakasserier eller kränkande behandlingar som är förbjudna.

Likabehandlingsplanen ska finnas med i skolans dagliga arbete och vara kända av alla som verkar där, medarbetare, elever och föräldrar. Skolan ska arbeta aktivt med att alla elever samt alla anställda på skolan ska känna till likabehandlingsplanen.

Främjande och förebyggande arbete

- Varje år får elever föreslå ändringar i ordningsreglerna, som sedan beslutas av ledningsgruppen.
- Varje år informeras skolans nya elever och deras föräldrar om skolans likabehandlingsplan som finns att ladda ner från skolans interna hemsida.
- Nyanställda medarbetare informeras i samband med introduktionen på arbetsplatsen.
- Det är alla medarbetares ansvar att särskilt uppmärksamma alla former av mobbning, våldsbegärighet, främlingsfientlighet, rasistiska tendenser, vandalism, sexuella trakasserier eller annan kränkande särbehandling av människor.
- Samtliga medarbetare ska fungera som stöd för alla elever.

- I skolan diskuteras regelbundet (i ordinarie undervisning o dyl) aktuella frågor kring etik och moral som rör såväl livet i skolan som i samhället i stort.
- Värdegrundsfrågor finns med som ett naturligt inslag i all undervisning.
- All personal på skolan har ett ansvar för att de med eleverna gemensamt upprättade överenskommelserna angående ordningsregler följs.
- Handledarsamtalen, som regelbundet förs mellan elev och lärare, ger möjlighet för elev och handledare att lära känna varandra på ett förtroendefullt sätt, och ska leda till att eleven känner sig trygg i skolmiljön.
- Here4U ska fungera som en resurs för likabehandlingsarbetet på skolan.

På skolan finns olika grupper (t.ex. Here4U, skyddsombud, likabehandlingsplansgruppen) som särskilt arbetar med frågor kring kränkande behandlingar, bestående av både elever och medarbetare. Det ska vara tydligt för både elever och lärare vilka som är ombud på skolan. Genom att reagera snabbt på varje form av kränkande behandlingar visar skolan att detta är något som inte tolereras.

Arbetsområden 2014-2015

Under läsåret kommer vi att arbeta med följande arbetsområden:

- kön,
- sexuell läggning,
- ålder,
- etnisk tillhörighet,
- religion eller annan trosuppfattning,
- funktionsnedsättning och/eller
- sexuella trakasserier.

Målet med arbetet

Ingen ska diskrimineras utifrån kön, sexuell läggning, ålder, etnisk tillhörighet, religion/trosuppfattning, funktionsnedsättning, och ingen ska heller bli utsatt för någon form av sexuella trakasserier.

Åtgärder för att uppnå målen

- Arbeta med likabehandlingsplanen basgruppsvis för att medvetandegöra kring och motverka diskriminering utifrån kön, sexuell läggning, ålder, etnisk tillhörighet, religion/trosuppfattning, funktionsnedsättning, samt sexuella trakasserier.
- Att på temadagar arbeta med värderingar och etik/moral gällande arbetsområdena.
- Likabehandlingsplanens arbetsområden ska även genomsyra undervisningen.
- Arbetslagsledarna har regelbundet på sin agenda en punkt där fokusområdena diskuteras. Protokoll skrivs och skickas till rektor.
- Ämneslagsledarna har regelbundet på sin agenda en punkt där fokusområdena diskuteras, samt hur vi kan arbeta för att motverka indirekt diskriminering. Protokoll skrivs och skickas till rektor.

Uppföljning/ utvärdering av våra fokusområden

- Skolan genomför egna undersökningar kring fokusområdena via gruppen Here4U.
- Elevkårens synpunkter ska ligga till grund för kommande likabehandlingsplan.
- Diskussioner på PH och basgrupp, samt temadagar, följas upp och dokumenteras.
- Skolan genomför egna undersökningar/enkäter kring arbetsområdena.
- Frågor runt detta ska finnas i KSAB-enkäten.
- Resultatet av enkäten och det som kommer fram på PH och basgrupp samt temadagar ska ligga till grund för förändringar i kommande verksamhetsplan och likabehandlingsplan.

Arbetsätt vid upptäckt av kränkande behandling/diskriminering

Rutiner för tidig upptäckt

Signaler i de årliga enkätundersökningarna om klimatet på skolan som tyder på att kränkande behandlingar förekommer ska följas upp genom särskilda insatser.

Lärarna ska vid handledningssamtalen vara särskilt uppmärksamma på om eleven kan vara utsatt för trakasserier och kränkande behandling. Gruppen Here4U går regelbundet på utbildning och håller information för skolans elever.

Vid misstanke om att någon eller några utsätts eller utsätter andra för trakasserier eller kränkande behandling ska vårt handlingsprogram följas (se sida 10), samt rektor, handledare, elevvårdsteam eller andra som särskilt ansvarar för dessa frågor genast informeras. Rektor informerar berörda vårdnadshavare (elev som är 18 år fylla bestämmer själv om vårdnadshavare ska kontaktas) så snart en kränkande behandling upptäcks, och inblandade elever informeras om att detta kommer att ske.

Ansvarsfördelning

- Rektor har det yttersta ansvaret för att utreda vad som hänt.
- Rektor har elevvårdsteam till sin hjälp i detta arbete.
- Var och en som får vetskap om kränkande behandlingar ska genast informera rektor.
- Rektor ansvarar för att all tillgänglig fakta om det inträffade samlas in och dokumenteras.
- Nödvändiga åtgärder sätts in så fort någon form av trakasserier eller kränkande behandling blir känd.
- Rektor ansvarar för att nödvändiga insatser vidtas om det vid de årliga enkätundersökningarna framkommer att trakasserier och kränkande behandling förekommer.
- Alla vuxna på skolan har ett ansvar att följa vårt handlingsprogram för kränkande behandling (se sida 10)

Vilka åtgärder kan sättas in?

- Stödjande samtal med den som utsatts för trakasserier eller annan kränkning.
- Samtala med den/de som utfört handlingarna.
- Handlingsprogram för att förhindra fortsatta kränkningar.
- Noga följa upp träffade överenskommelser och andra åtgärder som vidtagits.
- I allvarliga fall kan elev, för att säkerställa undervisningen för övriga elever, undervisas särskilt eller stängas av för en kortare eller längre tid.
- Är det fråga om en lärare eller annan anställd som kränker elever kan även arbetsrättsliga åtgärder aktualiseras.
- Särskild utbildning och information för elever och medarbetare i frågor som resultaten från de årliga enkätundersökningarna eller enskilda fall kan aktualisera.

Uppföljning

- Genom årliga elevenkäter där frågor ställs om trakasserier och kränkande behandlingar,
- Genom uppföljande samtal med elever (i förekommande fall även med deras vårdnadshavare) som blivit utsatta eller som utsatt andra för trakasserier eller kränkande behandling.

Övrigt

- Rektor ansvarar för att nödvändiga kontakter tas utanför skolan, exempelvis Arbetsmiljöverket, polis eller socialförvaltning.
- Alla åtgärder som vidtas i samband med att någon utsatts för trakasserier eller kränkande behandling dokumenteras.

Handlingsprogram vid kränkande behandling

Observera att handlingsprogrammet inte bara gäller elever som kränker varandra utan även vuxna som kränker elever och elever som kränker vuxna.

A. Det inledande samtalet med den som misstänks ha blivit utsatt för kränkande behandling:

1. Den vuxne som observerar kränkande behandling har skyldighet att ingripa, samt helst ta första samtalet med den som blivit utsatt, och samlar information i frågan, samt informerar personlig handledare. Alla vuxna som får kännedom om kränkande behandling har skyldighet att informera personlig handledare.
2. Personlig handledare rapporterar till rektor som informerar elevvårdsteamet om vad som har framkommit. Elevhälsoteamet tar över frågan.
3. Samverkan mellan elevhälsoteam, personlig handledare och vårdnadshavare. Om eleven är över 18 år, bestämmer han/hon själv om vårdnadshavarna ska vara med.
4. Uppföljningssätt bestäms.
5. Handlingsplan upprättas.

B. Det inledande samtalet med den som misstänks ha utsatt andra för kränkande behandling:

1. Elevhälsoteamet kallar den som misstänks ha utsatt andra för kränkande behandling till samtal om vad som har förekommit, om det är en elev som misstänks. Ifall det är en vuxen som misstänks ha utsatt andra för kränkande behandling, så kallar rektor denna till ett samtal.
2. Den som misstänks ha utsatt andra för kränkande behandling får möjlighet att berätta sin version av det inträffade.
3. Om den som misstänks ha utsatt andra för kränkande behandling är elev, så sker samverkan mellan elevhälsoteam och vårdnadshavare. Om eleven/eleverna är över 18 år, bestämmer de själva om vårdnadshavarna ska vara med.
4. Skolans "riktlinjer för upprättande av handlingsplan vid kränkande behandling" tydliggörs.
5. Uppföljningssätt bestäms.
6. Handlingsplan upprättas.

Bilaga 1

Ur Skollagen

6 kap. Åtgärder mot kränkande behandling

Ändamål och tillämpningsområde

1 § Detta kapitel har till ändamål att motverka kränkande behandling av barn och elever. Bestämmelserna tillämpas på utbildning och annan verksamhet enligt denna lag.

Diskriminering

2 § Bestämmelser om förbud m.m. mot diskriminering i samband med verksamhet enligt denna lag finns i diskrimineringslagen (2008:567).

Definitioner

3 § I detta kapitel avses med

- elev: utöver vad som anges i 1 kap. 3 § den som söker annan utbildning än förskola enligt denna lag,
- barn: den som deltar i eller söker plats i förskolan eller annan pedagogisk verksamhet enligt 25 kap.,
- personal: anställda och uppdragstagare i verksamhet enligt denna lag, och
- kränkande behandling: ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567) kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Tvingande bestämmelser

4 § Avtalsvillkor som inskränker rättigheter eller skyldigheter enligt detta kapitel är utan verkan.

Ansvar för personalen

5 § Huvudmannen ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i detta kapitel, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget.

Aktiva åtgärder

Målinriktat arbete

6 § Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Närmare föreskrifter om detta finns i 7 och 8 §§.

Skyldighet att förebygga och förhindra kränkande behandling

7 § Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

Plan mot kränkande behandling

8 § Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. 11

Förbud mot kränkande behandling

9 § Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling.

Skyldighet att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling

10 § En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn. En förskolechef eller rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. Första stycket första och andra meningarna ska tillämpas på motsvarande sätt om ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen (2008:567).

Förbud mot repressalier

11 § Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för repressalier på grund av att barnet eller eleven medverkat i en utredning enligt detta kapitel eller anmält eller påtalat att någon handlat i strid med bestämmelserna i kapitlet. 12

Bilaga 2

Diskriminering/ kränkning av elev eller personal

Skola: Basgrupp:

Namn:

Personnummer:

Uppgifter på den/dem som varit delaktiga i ärendet.

När inträffade händelsen?

Till/från skolan

Under lärarledd skoltid

Under övrig tid i skolan

Datum: Klockan:

Beskrivning av händelsen:

Var inträffade händelsen?

Hur fick vi kännedom om händelsen?

Beskriv det inträffade, återge ev. de inblandades olika versioner:

Händelsen handlar om (sätt ett kryss):

Diskriminering utifrån Kön Könsöverskridande identitet eller uttryck Ålder

Etnisk tillhörighet Religion eller trosuppfattning Funktionshinder

Sexuell läggning

Kränkande behandling i form av Olaga hot Misshandel Ofredande

Mobbning Annat

Åtgärder som sätts in: (*t.ex. allvarssamtal, handledarsamtal, rektorssamtal, föräldrakontakt, upprättande av Åtgärdsprogram, anmälan till Socialtjänst, polisanmälan*)

På individnivå:

På gruppnivå:

På organisationsnivå: 13

Ytterligare åtgärder:

- Ärendet tas upp i EVK
- Handlingsplan upprättas
- Eleven/Medarbetaren går tillbaka till ordinarie verksamhet
- Elevens föräldrar kontaktas. Vem?
- Trygghetsteam kontaktas
- Annat:
- Informerat rektor, datum
- Rektor har informerat huvudman, datum

Uppgifter om kränkningen har lämnats av:

Uppgifter om kränkningen har lämnats till:

Utredare (bör vara två vuxna):

Formuläret är ifyllt av:

Uppföljning gjort av rektor:

Uppföljning gjord av
huvudman:

Uppföljning den:

Ev fortsättning: